ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1954

Vyhlásené: 17.05.1954 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

23

Vládne nariadenie

zo dňa 7. mája 1954

o organizácii výkonných orgánov národných výborov

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 33 zákona č. 13/1954 Zb., o národných výboroch:

Prvá časť
Rozdelenie úloh národných výborov v hlavnom meste Prahe, v meste Bratislave a v krajských mestách.

§ 1

(1) Úlohy národných výborov všetkých stupňov plnia na území hlavného mesta Prahy a na území mesta Bratislavy ústredný národný výbor a obvodné národné výbory.

(2) Ústredný národný výbor a jeho výkonné orgány zabezpečujú predovšetkým úlohy, ktoré inak náležia krajským národným výborom a ich výkonným orgánom.

(3) Obvodné národné výbory a ich výkonné orgány zabezpečujú v mestských obvodoch úlohy, ktoré inak náležia okresným a miestnym národným výborom a ich výkonným orgánom. Obvodné národné výbory a ich výkonné orgány nezabezpečujú však úlohy, ktoré z dôvodu jednotného vykonávania alebo z dôvodu účelnosti nevyhnutne vyžadujú, aby ich vykonával ústredný národný výbor a jeho výkonné orgány. Tieto úlohy určí ústredný národný výbor so súhlasom vlády.

§ 2

(1) Úlohy okresných a miestnych národných výborov plnia v krajských mestách mestské národné výbory.

(2) V krajských mestách, v ktorých pôsobia obvodné národné výbory, zabezpečujú mestský národný výbor a jeho výkonné orgány predovšetkým úlohy, ktoré inak náležia okresným národným výborom a ich výkonným orgánom.

(3) Obvodné národné výbory a ich výkonné orgány zabezpečujú v mestských obvodoch úlohy, ktoré inak náležia miestnym národným výborom. Obvodné národné výbory a ich výkonné orgány nezabezpečujú však úlohy, ktoré z dôvodu jednotného vykonávania alebo z dôvodu účelnosti nevyhnutne vyžadujú, aby ich vykonával mestský národný výbor a jeho výkonné orgány. Tieto úlohy určí mestský národný výbor so súhlasom krajského národného výboru.

Druhá časť
Výkonné orgány národných výborov

Oddiel 1
Rada národného výboru

§ 3

(1) Rada národného výboru zabezpečuje a organizuje plnenie úloh národného výboru na všetkých úsekoch hospodárskej, kultúrnej a spoločenskej výstavby, a to podľa uznesenia svojho národného výboru a podľa smerníc národných výborov vyšších stupňov a ich rád a podľa smerníc vlády.

(2) Ústredné úrady sú povinné všestranne pomáhať radám národných výborov pri plnení úloh národných výborov, starostlivo sa zaoberať ich námetmi a pripomienkami a v primeranej lehote ich vybaviť.

§ 4

(1) Rada národného výboru je oprávnená riešiť všetky otázky, náležiace k úlohám národného výboru, pokiaľ nie sú zverené do výlučnej právomoci národného výboru.

(2) Ako výkonný orgán národného výboru plní rada najmä tieto úlohy:

a) pripravuje zasadanie národného výboru v spolupráci s jeho stálymi komisiami a uznáša sa na zvolaní zasadania národného výboru;

b) podáva národnému výboru pravidelné zprávy o svojej činnosti a činnosti svojich odborov, správ a ostatných orgánov;

c) stará sa o správne a včasné vybavenie sťažností a ostatných podnetov pracujúcich, podaných národnému výboru alebo jeho rade;

d) prejednáva podľa svojho plánu práce plnenia úloh na jednotlivých úsekoch činnosti národného výboru a vedie, kontroluje a zjednocuje prácu svojich odborov a správ, ustanovuje smernice pre ich činnosť a schvaľuje ich plány práce;

e) rozvíja a podporuje socialistické súťaženie, najmä na úseku poľnohospodárskej výroby a výkupu, miestneho hospodárstva, finančného hospodárstva, náboru pracovných síl a zberu odpadových surovín;

f) riadi a kontroluje prácu rád národných výborov nižšieho stupňa a pomáha im pri plnení ich úloh;

g) pozastavuje výkon uznesenia národného výboru nižšieho stupňa, ak bola uznesením porušená socialistická zákonnosť;

h) ruší a mení nesprávne rozhodnutia svojich odborov a správ a výkonných orgánov národných výborov nižších stupňov.

§ 5

(1) Rada národného výboru všestranne upevňuje svoje spojenie s pracujúcimi. Organizuje prijímacie dni svojich členov i členov národného výboru. Rozvíja spoluprácu s výbormi žien, podporuje vytváranie pomocných sborov občanov (uličných výborov, sborov dôverníkov národného výboru a pod.) a zabezpečuje ich činnosť.

(2) Rada národného výboru úzko spolupracuje so stálymi komisiami národného výboru, radí sa s nimi, predkladá im na prejednanie otázky z ich odboru, pozorne sleduje ich pripomienky a

námety, podporuje rozvíjanie spolupráce medzi stálymi komisiami a odbormi a správami, všestranne sa stará o činnosť stálych komisií a vytvára všetky predpoklady pre ich prácu.

(3) Na prejednanie určitých vecí pozýva rada na svoje schôdze odborníkov, významných pracovníkov a iných občanov, ktorí môžu pomôcť vec úspešne vyriešiť. Pozvaní pracovníci majú poradný hlas.

§ 6

(1) Rada národného výboru rozhoduje vždy v sbore.

(2) Rada národného výboru poverí predsedu, jeho námestníkov a tajomníka dohľadom nad jednotlivými úsekmi činnosti rady a jej odborov a správ. Tieto úseky činnosti vymedzí podľa jednotlivých odborov a správ.

(3) Pri tomto rozdelení úloh zverí rada národného výboru predsedovi dohľad nad najvýznamnejšími úsekmi činnosti rady. Tajomníkovi zverí spravidla veci súvisiace s prácou masovo organizačnou, s riadením rád národných výborov nižšieho stupňa, s prípravou zasadaní národného výboru a schôdzí rady, so zabezpečovaním pomoci stálym komisiám a členom národných výborov, s prípravou plánu úloh a sledovaním socialistického súťaženia. Dohľad nad ostatnými úsekmi činnosti zverí rada námestníkom predsedu. Jednému z námestníkov zverí spravidla tiež starostlivosť o rozvíjanie činnosti výborov žien.

(4) Ostatných svojich členov poveruje rada národného výboru rôznymi jednotlivými úlohami, ktoré vyplynú z konania rady.

Oddiel 2
Odbory a správy rád národných výborov

§ 7

(1) Národné výbory zriaďujú pre jednotlivé odbory štátnej správy odbory a správy rady národného výboru.

(2) Odbory a správy rád národných výborov sa zriaďujú v takom počte a s takým určením, ako to zodpovedá úlohám hospodárskej, kultúrnej a spoločenskej výstavby, ktoré má národný výbor na svojom území zabezpečovať.

(3) Národné výbory organizujú jednotlivé odbory a správy tak, aby svojou organizačnou štruktúrou boli schopné plniť uložené úlohy. Pritom treba dbať o to, aby ťažisko operatívnej činnosti bolo na odboroch a správach rád okresných národných výborov a aby odbory a správy rád krajských národných výborov riadili a kontrolovali prácu odborov a správ rád národných výborov nižšieho stupňa.

§ 8

(1) Ústredné a krajské národné výbory vytvárajú tieto odbory a správy:
správu pôdohospodársku,

správu pre miestne hospodárstvo,

odbor finančný,

odbor kultúry,

odbor školský,

odbor pre obchod,

odbor pre vnútorné veci,

odbor dopravný,

odbor pracovných síl,

odbor pre výstavbu,

odbor pre vodné hospodárstvo,

odbor priemyselný,

odbor zdravotný,

odbor sociálneho zabezpečenia,

odbor pre cirkevné veci.

(2) Krajské národné výbory vytvárajú tiež správu pre lesy a drevársky priemysel.

(3) Okrem týchto odborov a správ môžu ústredné a krajské národné výbory so súhlasom vlády zriadiť podľa potrieb hospodárskej a kultúrnej výstavby svojho územia ďalšie odbory a správy, najmä:
správu miestneho priemyslu,

správu komunálneho hospodárstva,

správu pre stavebníctvo,

správu bytového hospodárstva,

odbor potravinárskeho priemyslu,

odbor bytový.

(4) Ak sa zriadia samostatné správy miestneho priemyslu a komunálneho hospodárstva, nevytvára sa správa pre miestne hospodárstvo.

(5) Ako vlastný aparát rady zriadia ústredné a krajské národné výbory
odbor organizačný a kontrolný (najmä pre úlohy organizačné, inštruktážne, kontrolno-inšpekčné a pre vybavovanie sťažností občanov),

odbor kádrový (tiež pre úlohy školenia a pre veci práce a miezd),

odbor civilnej obrany a

plánovaciu komisiu (oddiel 3).

§ 9

(1) Okresné národné výbory, mestské národné výbory a obvodné národné výbory v Prahe a v Bratislave vytvárajú tieto odbory:
odbor pôdohospodársky,

odbor pre miestne hospodárstvo,

odbor finančný,

odbor pre školstvo a kultúru,

odbor pre obchod,

odbor pre vnútorné veci,

odbor pracovných síl,

odbor pre výstavbu,

odbor priemyselný,

odbor zdravotný,

odbor sociálneho zabezpečenia.

(2) Okrem týchto odborov môže okresný (mestský, obvodný) národný výbor zriadiť podľa potrieb hospodárskej a kultúrnej výstavby svojho územia so súhlasom krajského národného výboru ďalšie odbory, najmä:
odbor pre lesy a drevársky priemysel,

odbor miestneho priemyslu,

odbor komunálneho hospodárstva,

odbor pre kultúru,

odbor pre školstvo,

odbor bytový.

Obvodné národné výbory v Prahe a v Bratislave vychádzajú pritom z podrobného vymedzenia úloh podľa § 1 ods. 3 a z rozsahu svojich úloh; pritom môžu tiež upustiť od zriadenia pôdohospodárskeho odboru.

(3) Ak sa zriadia samostatné odbory pre kultúru, pre školstvo, pre miestny priemysel a pre komunálne hospodárstvo, nevytvárajú sa odbor pre školstvo a kultúru ani odbor miestneho hospodárstva.

(4) Ako vlastný aparát rady, najmä pre úlohy organizačné, inštruktážne, kontrolné, pre veci kádrové, pre veci práce a miezd a pre vybavovanie sťažností občanov zriadia okresné (mestské, obvodné) národné výbory všeobecný odbor; ďalej zriadia plánovaciu komisiu.

§ 10

Miestne národné výbory v obciach nad 6.000 obyvateľov môžu podľa potrieb hospodárskej a kultúrnej výstavby svojho územia, prihliadajúc ku svojim úlohám, vytvárať so súhlasom krajského národného výboru obdobné odbory a vlastný aparát rady ako mestské národné výbory.

§ 11

U rád miestnych národných výborov v obciach do 6.000 obyvateľov a u rád obvodných národných výborov v krajských mestách sa odbory a správy nezriaďujú pokiaľ osobitné predpisy neustanovia inak alebo krajský národný výbor neurčí výnimku. Plnenie úloh miestneho (obvodného) národného výboru zabezpečuje a organizuje rada priamo za pomoci svojich členov,

členov národného výboru, zamestnancov národného výboru a dobrovoľných pracovníkov z radov občanov.

§ 12

Národný výbor môže so súhlasom národného výboru vyššieho stupňa, krajský alebo ústredný národný výbor so súhlasom vlády, určiť, že odbor (správa) rady bude vykonávať práce tiež pre radu iného národného výboru toho istého stupňa.

§ 13

(1) Úlohy odborov a správ rád národných výborov a zásady vnútornej organizácie odborov a správ ustanovia ústredné úrady so súhlasom vlády.

(2) V týchto medziach a podľa zásad tohto nariadenia ustanoví každý národný výbor organizáciu odborov a správ svojej rady, a to so súhlasom národného výboru vyššieho stupňa, krajský a ústredný národný výbor so súhlasom vlády.

§ 14

(1) Vedúceho odboru (správy) ustanovuje a zbavuje národný výbor na návrh rady podaný so súhlasom vedúceho odboru (správy) rady národného výboru vyššieho stupňa, u odborov (správ) ústredného a krajského národného výboru so súhlasom kompetentného ústredného úradu.

(2) Ostatných zamestnancov odboru (správy) ustanovuje a zbavuje rada národného výboru na návrh vedúceho (správy), pokiaľ osobitné predpisy neustanovia inak.

(3) Vedúci odboru (správy) sa stará o stále zvyšovanie politickej a odbornej kvalifikácie zamestnancov odboru (správy). Vedie ich pracú tak, aby všetky úlohy boli včas a riadne plnené. Pritom sa opiera o spoluprácu s orgánmi závodných zamestnaneckých zložiek, najmä s orgánmi Revolučného odborového hnutia a Československého sväzu mládeže.

§ 15

Vedúci odboru (správy) rozhoduje a robí opatrenia vo všetkých veciach obstarávaných v odbore (správe). Právo rozhodovať a robiť opatrenia môže preniesť na zamestnanca odboru (správy) v rozsahu, ktorý zároveň určí.

§ 16

(1) Vedúci odborov a správ sú povinní spravovať sa jednak uzneseniami svojho národného výboru a jeho rady, jednak pokynmi vedúceho odboru alebo správy rady národného výboru vyššieho stupňa a kompetentného ústredného úradu.

(2) O prípadných rozporoch, ak nebudú odstránené dohodou, rozhodne rada národného výboru vyššieho stupňa, poprípade vláda.

§ 17

(1) Vedúci odborov (správ) vytvárajú pri svojich odboroch (správach) pomocné a poradné sbory, komisie a aktívy, a to buď podľa osobitných predpisov alebo v súvislosti s plnením úloh odboru (správy).

(2) Tieto sbory (komisie, aktívy) môžu byť zriaďované pre úlohy trvalé i dočasné. Rozhodovaciu právomoc nemajú.

Oddiel 3
Plánovacia komisia

§ 18

(1) Plánovacia komisia je objektívnym orgánom rady národného výboru, pri ktorom je zriadená.

(2) Jej úlohou je najmä:

a) zabezpečovať jednotnú metodiku plánovacích prác odborov a správ rady národného výboru,

b) vypracovávať návrhy perspektívnych a ročných plánov rozvoja hospodárstva, vedeného národným výborom,

c) preverovať plnenie plánu rozvoja hospodárstva kraja a predkladať rade krajského národného výboru zprávy o výsledkoch kontroly spolu s návrhmi opatrení na zabezpečenie plnenia tohto plánu,

d) vypracovávať pre radu národného výboru národohospodárske rozbory a posudky vo veciach vedenia a plánovania národného hospodárstva v obvode národného výboru,

e) zaoberať sa so všetkými možnosťami využitia miestnych zdrojov surovín, materiálu, pracovných síl i ostatných zdrojov a možnosťami ich účinného zužitkovania.

(3) Odbory a správy rady národného výboru sú povinné predkladať svoje návrhy, týkajúce sa plánu alebo kontroly plnenia plánu, plánovacej komisii na posúdenie.

§ 19

(1) Pokiaľ ide o metodiku svojich prác, spravujú sa krajské plánovacie komisie a mestské plánovacie komisie v Prahe a Bratislave pokynmi Štátneho úradu plánovacieho, ostatné plánovacie komisie tiež pokynmi plánovacích komisií národných výborov vyššieho stupňa.

(2) Plánovacie komisie sú podriadené len národnému výboru, pri ktorom sú zriadené, a jeho rade.

§ 20

(1) Krajské plánovacie komisie a mestské plánovacie komisie v Prahe a Bratislave sa skladajú z predsedu, jeho námestníkov a 7 až 10 členov.

(2) Predsedu a jeho námestníka ustanovuje spravidla z členov rady národný výbor so súhlasom ministra predsedu Štátneho úradu plánovacieho; to isté platí o ich zbavení. Členov plánovacej komisie ustanovuje a zbavuje rada národného výboru na návrh predsedu plánovacej komisie.

§ 21

(1) Okresné, mestské, obvodné a miestne plánovacie komisie sa skladajú z predsedu a 4 až 6 členov.

(2) Predsedu ustanovuje a zbavuje národný výbor na návrh rady podaný so súhlasom predsedu plánovacej komisie národného výboru vyššieho stupňa. Členov komisie ustanovuje a zbavuje rada národného výboru na návrh predsedu plánovacej komisie.

§ 22

(1) Predsedovia plánovacích komisií a ich námestníci vykonávajú svoju funkciu ako svoje zamestnanie.

(2) Pre obstarávanie prác plánovacej komisie pridelí sa jej potrebný počet zamestnancov z radov zamestnancov národného výboru.

§ 23

Podrobnejšie predpisy o plánovacích komisiách vydá predseda vlády, ktorý tiež určí odmeny predsedov plánovacích komisií a ich námestníkov podľa § 22 ods. 1.

Oddiel 4
Výbory pre telesnú výchovu a šport

§ 24

(1) Krajské, ústredné, okresné a mestské národné výbory, obvodné národné výbory v Prahe a Bratislave a miestne národné výbory v obciach s viac ako 6.000 obyvateľov zriaďujú výbory pre telesnú výchovu a šport, ktoré obstarávajú štátnu správu vo veciach telesnej výchovy a športu. Obvodné národné výbory v krajských mestách a miestne národné výbory v obciach do 6.000 obyvateľov, avšak s viacej než 2.000 obyvateľov, môžu zriadiť výbor pre telesnú výchovu a šport, ak dá na to súhlas krajský národný výbor.

(2) Predsedu a členov výboru pre telesnú výchovu a šport ustanovuje a zbavuje národný výbor na návrh rady podaný, pokiaľ ide o predsedu, so súhlasom vyššieho výboru pre telesnú výchovu a šport.

(3) Výbor pre telesnú výchovu a šport je za svoju činnosť zodpovedný jednak národnému výboru a jeho rade, jednak vyššiemu výboru pre telesnú výchovu a šport. Orgány nadriadené výborom pre telesnú výchovu a šport majú právo preskúmavať ich rozhodnutia a opatrenia a nesprávne rozhodnutia a opatrenia rušiť alebo meniť.

(4) Podrobnejšie predpisy o výboroch pre telesnú výchovu a šport vydá Štátny výbor pre telesnú výchovu a šport pri vláde Československej republiky.

Tretia časť
Pomer národných výborov k iným orgánom

§ 25

(1) Národné výbory sledujú činnosť všetkých orgánov štátnej správy a iných orgánov na svojom území, hodnotia, ako plnia svoje úlohy, a uľahčujú im ich plnenie.

(2) Tieto orgány sú povinné dať predsedovi ústredného, krajského, okresného, mestského národného výboru, obvodného národného výboru v Prahe a v Bratislave na jeho požiadanie vysvetlenie a oznámiť mu údaje nutné na to, aby národný výbor mohol plniť úlohu uvedenú v odseku 1.

§ 26

Týmto nariadením sa mení pomer národných výborov a ich výkonných orgánov k orgánom štátneho požiarneho dozoru a k orgánom štátnej arbitráže. Taktiež sa mení postavenie a úlohy hygienikov a hlavných a vedúcich účtovníkov.

Štvrtá časť
Záverečné ustanovenia

§ 27

(1) Zrušené sú všetky predpisy, ktoré upravujú organizáciu národných výborov a ich výkonných orgánov, najmä:

a) zákon č. 280/1948 Zb., o krajskom zriadení,

b) zákon č. 76/1949 Zb., o organizácii správy v hlavnom meste Prahe,

c) vládne nariadenie č. 80/1949 Zb., o vnútornej organizácii pražských orgánov ľudovej správy,

d) vládne nariadenie č. 81/1949 Zb., o rozdelení výkonu pôsobnosti pražských orgánov ľudovej správy,

e) vládne nariadenie č. 139/1949 Zb., o organizácii ľudovej správy v okresoch,

f) zákon č. 142/1949 Zb., o výkone ľudovej správy v sídlach krajov,

g) vládne nariadenie č. 14/1950 Zb., o organizáciách miestnych národných výborov,

h) vládne nariadenie č. 119/1951 Zb., o tajomníkoch miestnych národných výborov,

ch) všetky predpisy podľa nich vydané.

(2) Nedotknuté zostávajú predpisy o trestných komisiách rád národných výborov.

§ 28

Pôsobnosť v jednotlivých odboroch štátnej správy, ktorú dosiaľ vykonávali národné výbory jednotlivých stupňov, prislúcha naďalej zásadne odborom (správam) rád národných výborov toho istého stupňa.

§ 29

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 17. májom 1954; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

gen. arm. Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Uher v. r.

Barák v. r.

Beran v. r.

David v. r.

Dvořák v. r.

Ďuriš v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Jonáš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Plojhar v. r.

Poláček v. r.

Pospíšil v. r.

Ing. Púčik v. r.

Reitmajer v. r.

Smida v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Dr. Škoda v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Štoll v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.